

Dat lost het onderwijs wel op...

Er duikt weer een maatschappelijk probleem op. Geen nood, ergens ligt vast al een gratis lespakket klaar.

Daniël Ponsen schrijft maandelijks over het wel en wee in de onderwijswereld.

Het lijkt een reflex te zijn geworden van de overheid, maar ook van maatschappelijke en commerciële organisaties die vaak ook nog eens door diezelfde overheid worden gesubsidieerd. Zodra er een maatschappelijk probleem ontstaat, kijkt er vroeg of laat iemand naar het onderwijs om het op te lossen. Door middel van een lespakket.

Bij directies en in teamkamers groeit bijna vanzelf een stapel folders over nieuwe, gratis lespakketten. Wat niet door de brievenbus valt, verschijnt wel in de mailbox.

Natuurlijk hoort een school midden in de samenleving te staan. Kinderen moeten leren hoe de wereld werkt en hoe zij daar hun weg in vinden. Maar het onderwijs kan niet blijven repareren wat politiek, ouders, instanties en de samenleving zelf laten liggen. Een school is geen gratis doorgesluik voor campagnes, geen noodverband voor falend beleid en geen vuilnisbelt voor problemen waar de maatschappij zelf geen raad mee weet.

Het begint vaak verdedigbaar. Niemand is tegen gezondheid, veiligheid, respect of klimaat. Uiteraard zijn er ook lespakketten met belangrijke onderwerpen. Maar onder de brede paraplu marcheert inmiddels een stoet aan absurditeit de school binnen. Alles krijgt een dag, of zelfs een hele week, met een eigen lespakket. Bijna elk pakket heeft

een vrolijke poster, een challenge en een interactieve omgeving. Standaard is er een handleiding voor de leerkracht van minimaal twaalf pagina's, gemaakt door iemand die geen enkel idee heeft hoe een schooldag eruitziet.

Alsof een leerkracht alleen maar wacht tot het volgende lespakket door de brievenbus valt. In werkelijkheid is elke schoolweek een reeks professionele keuzes. Tussen instructie, oefening, begeleiding, gesprekken, toetsing, voorbereiding en alles wat een klas nodig heeft. Een extra lespakket gaat altijd ten koste van iets anders op het rooster. Gratis materiaal bestaat, gratis onderwijstijd niet.

Een paar voorbeelden zie je hiernaast. Deze lijst is nog maar een kleine greep. De lijst is zo lang dat je er bijna een schooljaar mee kunt vullen. Achter al die pakketten zitten organisaties, campagnes, projectsubsidies, communicatiemedewerkers, websites, drukwerk, filmpjes en software-omgevingen. Dat kost een godsvermogen.

Een paar voorbeelden:

- ZonSlim
- Week van de Rechtspraak
- Planeet in Actie
- Bank voor de Klas
- Sloopjesdagen
- Meat Your Future
- Nationale Rekendag
- Week van de Circulaire Economie
- Boomfeestdag
- Modderdag
- Week van de Teek
- Luister'NS
- Zeebenen in de klas
- Energieke Scholen
- Wereldmelkdag
- Media Ukkie Dagen
- Onderhoud op groen schoolplein
- Week van het Geld
- Nationale Pannenkoekdag
- Het Kerst Muziekgala
- Smaakmissie: Aardappelen, rijst en pasta
- Fix je Risk
- Ontdek de Zorg

Tegelijk vraagt de overheid van het onderwijs, terecht, om topprioriteit te geven aan basisvaardigheden. Als dat werkelijk topprioriteit is, stop dan met het subsidiëren van dit soort pakketten en verbied commerciële organisaties om scholen met lespakketten te benaderen. Geef dat geld rechtstreeks aan het onderwijs. Aan kleinere klassen, meer ondersteuning en de ontwikkeling van vakmanschap.

Het onderwijs moet zelf ook kritischer worden. Een lespakket kost altijd onderwijstijd. Gewoon goed onderwijs geven is al moeilijk genoeg. Ook zonder dat de halve samenleving steeds een lespakket naar binnen schuift.

Laten we stoppen met de reflex om elk maatschappelijk probleem via een lespakket over de schutting van de school te gooien. Onderwijs is onderdeel van de oplossing. Niet het afvoerputje van alle problemen.

Daniël Ponsen

(De volledige lijst lespakketten vind je op danielponsen.nl)